

אני שולח העתק שיחתו של וורבורג לאחר שובו מלונדון. ידידנו ה. וק. "עיבדו"

אותו כהוגן.

מה שלומך?

ד.ב.ג.

לונדון, 2.6.37

קפלן -

את הדו"ח הרצוף קבלתי מהחברים בנ.י. על ידי סיריני שהגיע הנה אחמול. מתוכו אני רואה שווייז לא שמע היטב את שיחתי. לא אמרתי שהדו"ח (של הועדה המלכותית) גרוע מחלוקה, אמרתי שיתכן שיציע חלוקה או אפילו דבר מה גרוע מחלוקה. אולם עיקרו של הרפורט הם דברי וורבורג. מקור "ידיעותיו" ברור.

אני כותב לוויז על העניינים שנגעו ב"לינסט" ההוא. מי שהוא היום הראה לי מכתב מליכטקי ששמע מפי וורבורג כאילו יש שמועה שהממשלה תשלח מהארץ את ה"פוליסישנס" כשני הצדדים: מצד הערבים את המופתי, מצד היהודים את ב.ג. ושרהוק. השלח דו"ח לאמריקא על כספי ל.ד.ב.

ד.ב.ג.

לונדון, 3.6.37

בן-צבי היקר -

בצער רב נחברר לי באיחור זמן שאני טעיתי ביום אחד. כיום ג' הייתי משום מה בסוח שאתה נוסע מחר, כלומר ביום ד', ולתמהוני הרב שמעתי ביום ג' בערב שאתה ורחל כבר נסעתם. היה שמור אצלי מכתב לארץ על המצב שלא רציתי לשלחו לפני הראותי אותו לך - והנה יצאת דבר שלא ראיתיך יותר ואפילו לא נפרדתי ממך. חפצתי למסור לך הדאגות הכרות המדריכות את מנותחי ביחוד כימים האחרונים.

כידוע לך היו לחיים שתי פגישות עם הפרופסור, אולם איני בסוח אם מה שסיפר לנו חיים קיבל מסיו של הפרופ. - או זו היא התרשמות סובייקטיבית בלבד. לפי דברי חיים הבטיח

הפרופ' שהתחום שלנו יכלול את חיפה ויפו, כל הגליל העליון והתחתון משפת הים ועד הירדן ומהלבנון עד דרום העמק. על חוף הים ימשך גבולנו עד העיר הנבטית מג'דל שלפני עזה, ורוחב התחום יגיע עד צלעות הרי שומרון ויהודה. מתחום היהודי ימשך קורידור (בריטי או אינטרנציונלי) לירושלם. שטח זה כולל למעלה מחמשה מליון דונם, ועליו יושבים למעלה מארבע מאות אלף ערבים.

אולם יש לי ספקות מבוססים א) על חיפה, ב) על יפו, ג) על הקורידור, ד) על הגליל עצמו, ה) על סידת הרוחב של חוף הים. וחבין מאליו שגם אליבא באלה שהיו נכונים לקבל את השטח הנ"ל - יש הבדל גדול, חיוני, מכריע עם חיפה נכללת או לא, ואם הגבול המזרחי הוא בצלעות ההרים או ממערב לטול כרם וקלקיליה.

דבר שני מדאיג מאוד - ושוב מבלי ידיעה ברורה - הוא רעיון תקופת מעבר מסוימת עד חמש שנים" - שנפלט מפיו של הפרופ. אם לחלוקה יש איזה יתרון הוא שהוא כוסר בידינו אה דבר העליה. אם הקמת המדינה היהודית חמשן חמש שנים אני חושש שבינתיים יטאר הכל בידי האדמיניסטרציה. מלבד קיצוץ זכויותינו בכל שאר חלקי הארץ שיוצאו לפועל מיד. העירוחי על סכנה זו לחיים - אך לא ראייה אצלו הבנת הסכנה העצומה הכרוכה ב"תקופת מעבר".

אם אין נעשים מיד עצמאיים בתוך תחומינו - מסופקני אם נוכל לקבל איזו חכנית חלוקה שהיא. מבלי שנוכל להעלות מיד שלשים ארבעים אלף חלוצים, מבלי שנוכל לארגן מיד כוח הגנה יהודי ברשותנו, מבלי שנוכל לחכך מיד החישובות שיטתית רחבת מידות - עלול כל הענין להצפוצץ מהוך זעזועים קשים וממושכים בינינו ובין הערבים, בינינו לבין הכמסלה ובינינו ובין עצמנו. הסכנה האחרונה היא אולי הגדולה והמרה ביותר.

- - - - -

קבלתי עכשיו העהק מכחב לויצמן. זה רק מגדיל צערי על אי פגישתי אותך לפני הנסיעה.

אם רק תהיה אפשרות - אשוב לארץ לפני הקונגרס, כי הפעם נעמוד לפני שאלות חמורות ומכובכות כאלה בקונגרס כאשר לא היו לנו אף פעם. זה יהיה קונגרס של מבוכה ומרירות,

ואם לכל הפחות לנו לא תהיה ברורה דרכנו ואנו לא נהיה מלוכדים יוכל לקרות אסון
נורא להנועה הציונית.

שלום רב לרחל ולבנים שלך ובחקוה להחראות עוד בארץ בקרוב.

שלך, ד.ב.ג.

לונדון, 3.6.37

ורטהיים היקר -

רק לני שלושה ימים הביא לי סיריני את הרפורט מ"הלונס" ב-12 למאי. שלחתי העתק
לקפלן בירושלם, ולידיעתם ולידיעת וויז אני רוצה לעמוד כאן על הסירוסים והסילופים
שנשמעו באותה מסיבה.

קודם כל אני רואה שווייז לא שמע היטב את שיחתי הסילופנית אתו. לא אמרתי לווייז
שהרפורט של הועדה יהיה גרוע מחלוקה. אמרתי לו סיבה כי הועדה תציע חלוקה אך דבר
כה גרוע מחלוקה, כגון קיצוץ העליה והגבלות קשות בנוגע לקרקע, כגון קביעת איזורים
שבהם אסור יהיה ליהודים להתישב ולרכוש קרקע, כלבד חוק "יחידת מחיה" שיהיה חל על
כל הארץ. אולם אמרתי שעדיין אין לנו כל ידיעה ברורה וודאית מה יש ברפורט. ברור
רק שהם רוצים להציע פתרון סופי, ואולי ביטול המנדט.

על ענין זה אני כותב לווייז עצמו. אולם העיקר עלי לעמוד על דברי וורבורג. איני
יודע מאין לקח וורבורג את הידיעה על דברי במועצה ההסתדרות. כמובן שלא אמרתי את
הדברים שוורבורג שם במי כאילו "אז מיר קאנין האבען 130000 באוואסענסע מעניר
פאר'ן שוץ פון א"י". הייתי מאושר אילו היה לנו דבר כזה - אבל לצערי אין הדבר כך.
אמרתי שיש בישוב 90,000 גברים בני 20-40, וזהו כוח והוא חייב להגייס, זכו כוח
שיוכל לעמוד בפני כל התקפה אם חנתן לו האפשרות של התגוננות". אם זהו חסא, כ"חסא"
של שרהוק בדברו על אומה "יהודית" הריני מקבל על עצמי חסא זה במצפון נקי, ואיני
יודע למה הייתם צריכים ללמד עלי זכות. כלום באמה סבור וורבורג שאין אנו זקוקים
להגנה עצמית, או שאין לנו רשות להתגונן? אני מכבד ומוקיר את רגשו היהודי של